

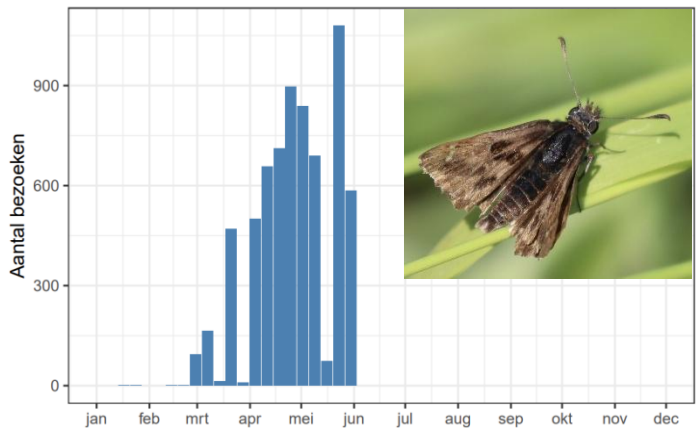
Meetnet Dagvlinders

Juni 2026

Beste teller,

Mei is weer voorbij en juni is begonnen. We hebben de afgelopen maand wisselend weer gehad. Het begon warm en zonnig, waarna een koudere en regenachtigere periode volgde waarbij het 's ochtends nog behoorlijk koud kon zijn. Aan het einde van de maand hebben we bijna tropisch warme dagen gehad met veel zon. Deze wisselingen waren ook goed terug te zien in het aantal tellingen per week. Met slecht weer werd er logischerwijs een stuk minder vaak geteld dan in de weken met mooi weer.

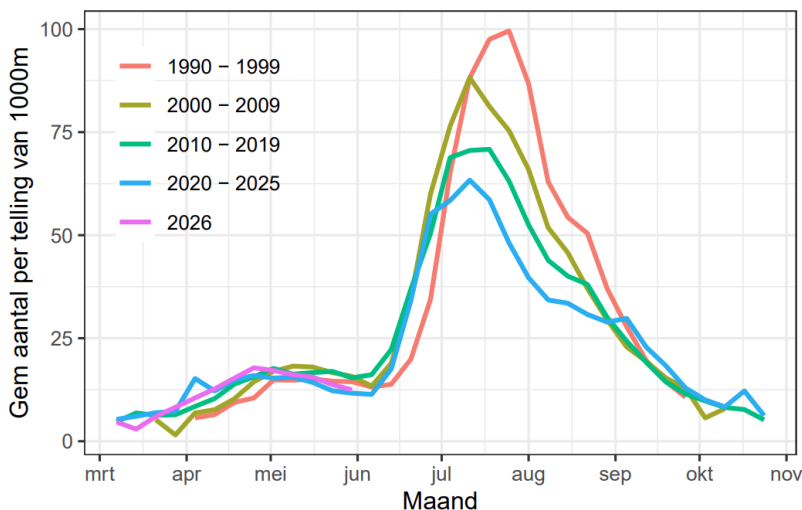
Aantal bezoeken per week 2026 meetnet vlinders

Aantal vlinders

Vele van jullie zullen als fanatiek vlinderaar wat sneller klaar zijn met tellen. In de maand juni daalt het aantal vlinders altijd even, ook wel bekend als de "junidip". Voor de vroege voorjaarsvlinders, zoals het oranjetipje zit het er alweer op. Voor andere soorten heeft de eerste generatie hopelijk al eitjes kunnen leggen, waardoor er over een aantal weken een tweede generatie zal gaan vliegen. Onze zomervlinders, zoals het bruin- en oranje zandogje, leven nu nog als rupsen en zullen zich pas in de komende weken gaan verpoppen. Hierdoor is het rond deze tijd, ondanks het mooie weer, vaak akelig rustig als je vlinders gaat zoeken. Het is overigens niet zo dat er altijd een junidip heeft bestaan. Vroeger vlogen er in Nederland nog meer soorten die de piek van hun vliegtijd in juni hadden. Denk hierbij aan het groot geaderd witje, dat verdwenen is uit Nederland, of aan het dwergblauwtje en het klaverblauwtje (op foto te zien), beide nog maar op enkele plekken te vinden met lage aantallen. Dit jaar was de junidip al erg vroeg en waren er in de laatste weken van mei op sommige plekken al bijna geen vlinders meer te vinden. Toch lijken de gemiddelde aantallen dit jaar net iets hoger te liggen dan in de afgelopen vijf jaar. Laten we hopen dat de piek in de zomer ook wat hoger (en liefst ook wat breder) uit zal vallen.

Gemiddeld aantal dagvlinders in meetnet vlinders

Tellen op vakantie

Vanaf juni begint de tijd dat veel mensen op vakantie gaan. Tijdens je vakantie kun je veel nieuwe soorten tegenkomen die we hier in Nederland niet hebben, maar ook het zien van de “gewone” soorten op vakantie is al erg leuk. Maar wist je dat je met het tellen van deze soorten kan bijdragen aan waardevol onderzoek? Niet overal wordt zo goed en gestandaardiseerd geteld als in Nederland, waardoor we niet altijd een goed beeld hebben van hoe het gaat met veel soorten op veel plekken in het buitenland. Wanneer jij op vakantie af en toe een telling doet, krijgen we meer inzicht in de verspreiding en aantallen van soorten buiten Nederland. Gebruik hiervoor de **ButterflyCount app** (onze eigen Count4Nature app werkt alleen binnen Nederland). De ButterflyCount app werkt met kwartiertellingen. Op YouTube zijn via [deze link](#) handige filmpjes te vinden over hoe je de app kan gebruiken.

Butterfly Count App

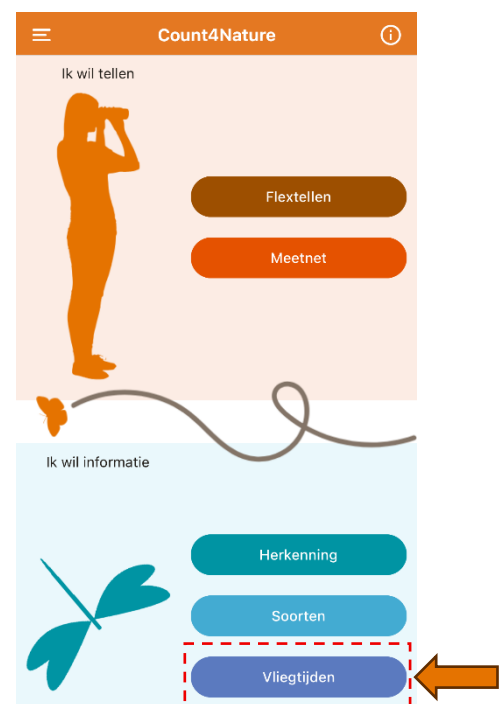

Naast het tellen van dagvlinders, kun je in de ButterflyCount app ook je waarnemingen van een nachtvlinder invoeren. Zo kun je bijvoorbeeld je LedEmmer, of een andere lichtval, meenemen op vakantie, superleuk! Op dit moment zijn foto's van nachtvlinders in Europa voor ons extra waardevol, omdat we werken aan het verbeteren van de beeldherkenning van Europese macronachtvlinders. Om deze beeldherkenning te trainen, zijn wij op zoek naar zoveel mogelijk goede foto's van Europese macronachtvlinders. Een foto met je telefoon van een nachtvlinder op een eierdoos voldoet al! Naast dat het leuk is om te zien wat er in het buitenland allemaal aan soorten te vinden is, draag je ook nog bij aan waardevol onderzoek. Ga dus snel de **ButterflyCount** app uitproberen!

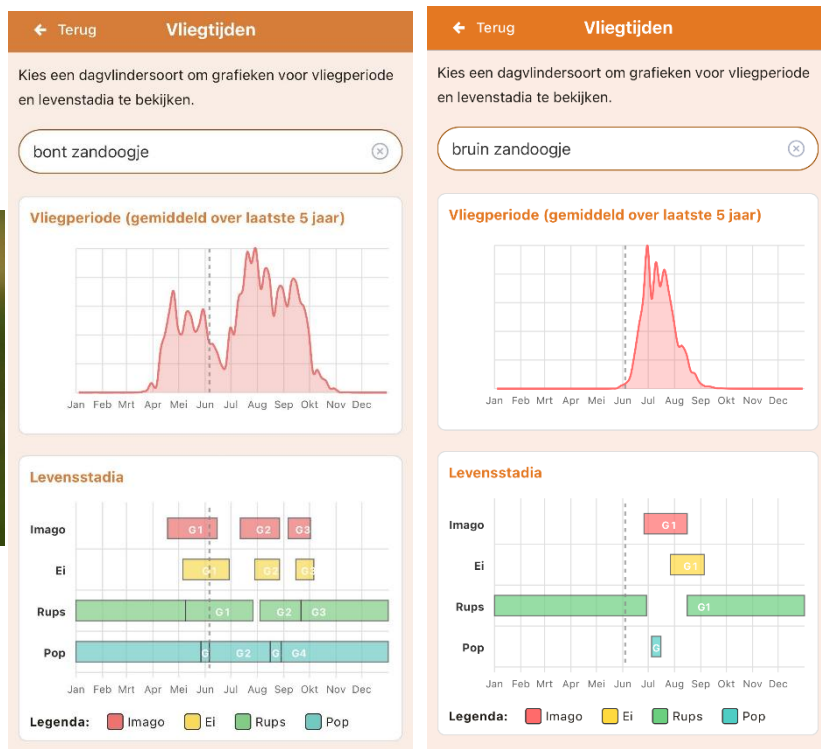
Count4Nature vliegtijdgrafieken

In mei leggen alle vogels een ei, dat kennen we allemaal wel. Maar waarom zeggen we dat eigenlijk nooit over vlinders? Veel vlinders leggen hun eitjes ook in mei. Bij vlinders met meerdere generaties zullen de eitjes na een aantal dagen of soms weken uitkomen. Maar er zijn ook soorten die de hele winter als eitje doorbrengen. Nadat ze uit het eitje komen, eten de rupsen vaak de eischaal op, hier zitten namelijk nog nuttige voedingsstoffen in. Zonde om te laten liggen dus. De rups eet zich vol met de waardplant om zo te kunnen verpoppen tot vlinder.

De timing van de verschillende stappen in deze cyclus verschilt per soort. Wist je dat je in onze app **Count4Nature** per soort een handig overzicht kunt vinden van de timing van de verschillende fases in de cyclus? Dit kan handig zijn als je bijvoorbeeld twijfelt welke soort je nou precies hebt gezien. Stel dat je begin mei een bruine vlinder hebt gezien die je erg deed denken aan een zandoogje, maar je kon niet goed zien of het een bruin zandoogje of een bont zandoogje was, dan komt dit overzicht goed van pas. Wanneer je beide soorten opzoekt bij **Vliegtijden** (zie afbeelding hiernaast), zul je zien dat het bont zandoogje

gemiddeld in de afgelopen vijf jaar al volop vliegt in het begin van mei, terwijl het bruin zandoogje eigenlijk pas vanaf midden juni te verwachten is. Mocht je deze functie van de app nog niet kennen, ga er dan zeker eens naar kijken! Op onze website kun je ook informatie vinden over alle soorten, zoals over de vliegtijd, de verspreiding, ecologie en herkenning van de soorten.

Dagactieve nachtvlinders – Sint-Jansvlinder en Jakobsvlinder

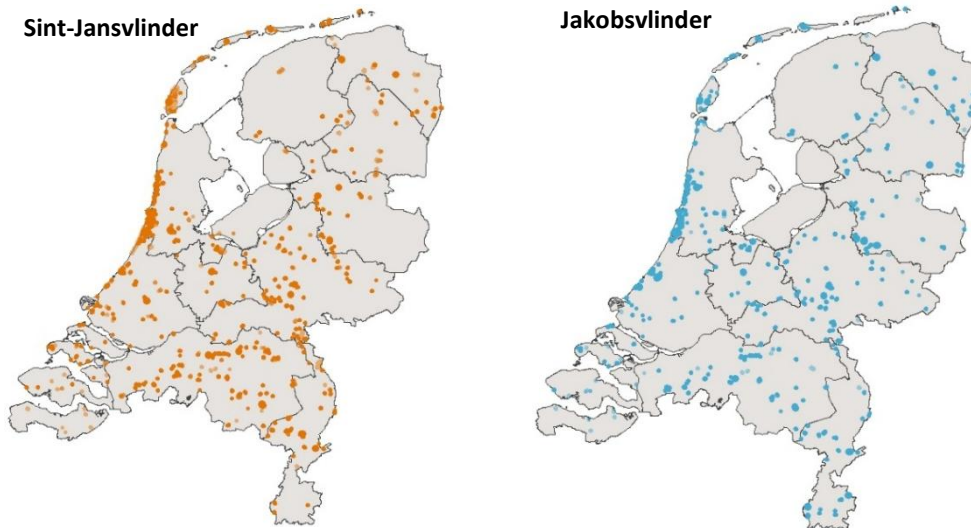
De Sint-Jansvlinder (links) en de Jakobsvlinder (rechts) (foto's Jan den Ouden), zijn twee dagactieve nachtvlinders die soms lastig uit elkaar te houden zijn. Ze zijn beide bijna glanzend zwart met contrastrijke rode patronen op de bovenkant van de vleugels. De Sint-Jansvlinder heeft stippen, terwijl de Jakobsvlinder ook nog een rode streep langs de rand van de voorvleugels heeft. Bij beide vlinders zijn de achtervleugels helemaal rood, waardoor ze opvallen rood kleuren in vlucht.

De Jakobsvlinder heeft zijn vliegtijd iets eerder in het jaar dan de Sint-Jansvlinder. Dit jaar zijn dan ook al 545 Jakobsvlinders op monitorroutes geteld en 157 in flexellingen. Van de Sint-Jansvlinders zijn er pas 63 geteld op monitoringsroutes en 14 in flexellingen.

Sint-Jansvlinders worden vaak voor het eerst gezien rond 24 juni, de naam dag van Sint-Jan. Hier dankt deze vlinder dan ook zijn naam aan! De Jakobsvlinder is vernoemd naar zijn waardplant, Jakobskruiskruid. Voorheen heette deze vlinder de Sint-Jakobsvlinder, wat voor verwarring kon zorgen, omdat de soort niks te maken heeft met de heilige Sint Jacob. Er is daarom gekozen om de naam te veranderen naar de Jakobsvlinder met de schrijfwijze van de waardplant. Hierdoor wordt het weer een stapje makkelijker om de twee gelijkende vlinders uit elkaar te houden.

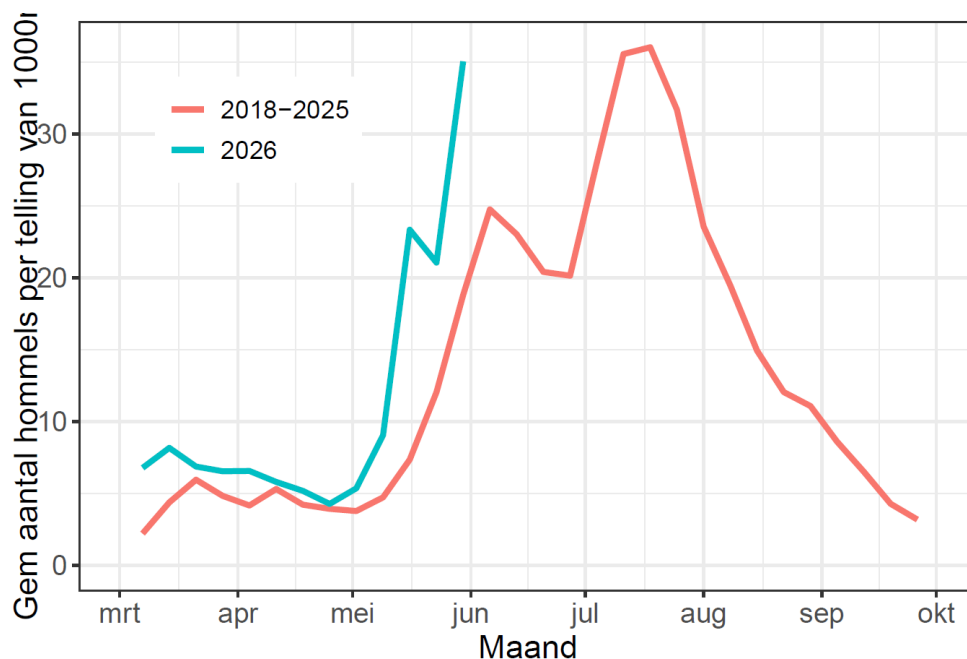
Als je kijkt waar de locaties van de waarnemingen van beide soorten in ons meetnet en de flexellingen, is de verspreiding erg gelijk. De Sint-Jansvlinder lijkt in sommige delen van het oosten van het land en in Zuid-Limburg meer voor te komen dan de Jakobsvlinder, maar het verschil in verspreiding is niet groot. En mocht je nou steeds denken: die met de stippen, was dat Jan of Jakob? Een handig ezelsbruggetje: Ja-kob is lang, Jan kort dus Jakob heeft de streep, Jan de stippen.

Meetnet Hommels

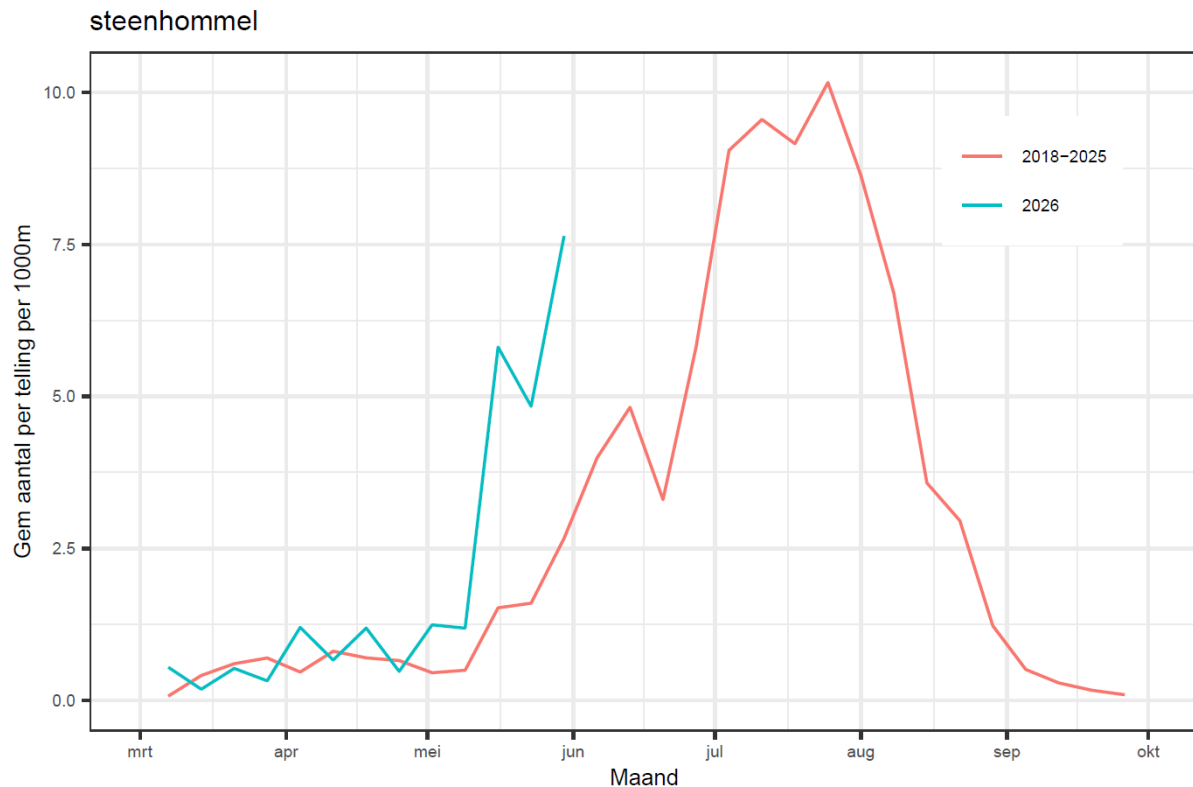
Totaal aantal Hommels

Het lijkt erop dat de trend voor eerste helft van het huidige jaar eindelijk eens boven het langjarig gemiddelde uitkomt. In maart vlogen er door het warme weer al veel koninginnen, waardoor het aantal werksters in mei twee weken eerder steeg. Hierdoor liggen de aantallen nu beduidend hoger dan normaal. Eind mei werden er bijvoorbeeld gemiddeld 35 hommels geteld per 1000 meter, terwijl het langjarig gemiddelde op 20 ligt (zie onderstaande grafiek). We hopen natuurlijk dat de aantallen ook de rest van het jaar boven het langjarig gemiddelde uitkomen. Ondanks de droogte worden er mooie aantallen hommels geteld. Gelukkig komt de regen tijdens het schrijven met bakken uit de lucht.

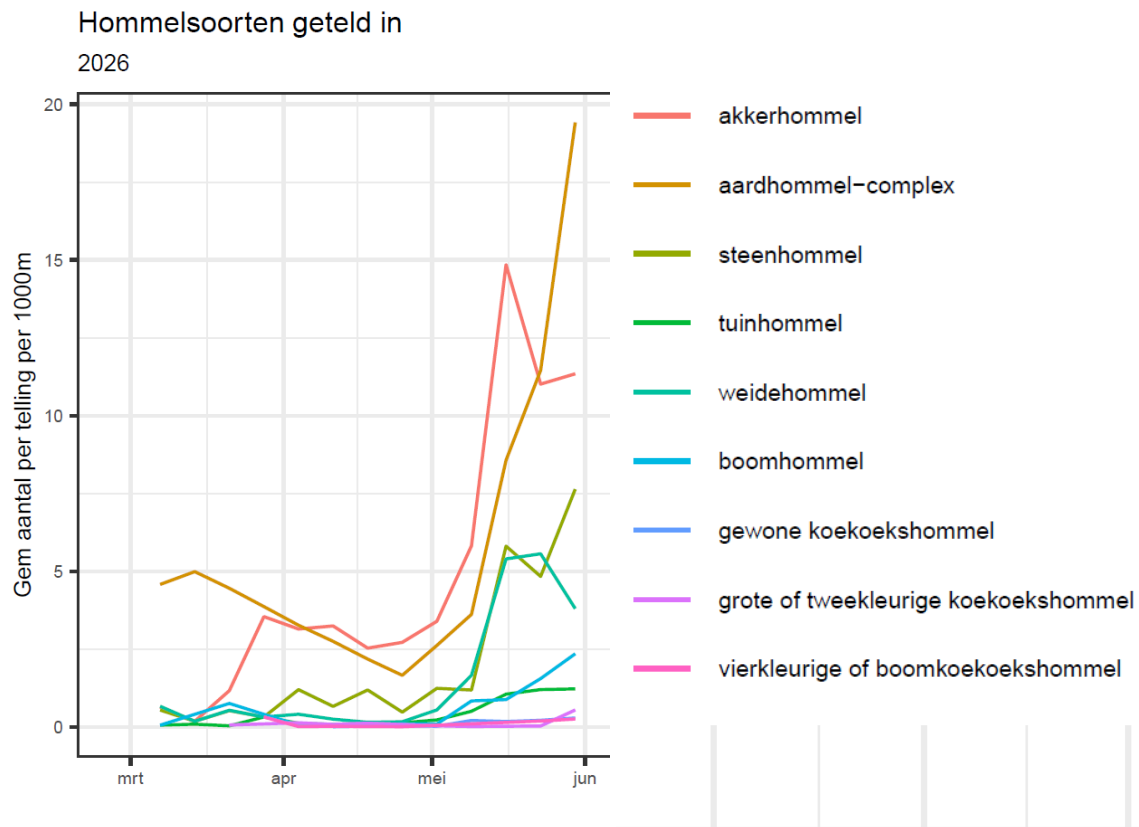
Verhoudingen van soorten

De aardhommel-groep en de akkerhommel dragen het meeste bij aan de hogere aantallen dit jaar. Beide soorten vliegen op dit moment in ruim hogere aantallen dan het langjarig gemiddelde. Ook de steenhommel vliegt op dit moment in grotere aantallen dan we gewend zijn. Echter, ook de steenhommel is eerder dan normaal. Er zijn al meldingen van mannetjes en nieuwe koninginnen eind mei. Het is te hopen dat de steenhommel herstelt van het slechte jaar 2024 en dat de aantallen steenhommels ook de rest van het jaar hoog blijft.

Als we kijken naar de overige soorten valt op dat ook tuinhommel, weidehommel en boomhommel al in hoge aantallen vliegen. Bij tuinhommel en weidehommel ligt de piek dit jaar iets eerder dan normaal, in eind mei i.p.v. begin juni. Weidehommel en boomhommel laten eind mei opnieuw een piek in aantallen zien die ruim tweemaal boven het langjarig gemiddelde ligt.

Ondanks dat de aantallen van tuinhommel, weidehommel en boomhommel relatief hoog zijn, vallen de aantallen bijna in het niet bij die van de akkerhommel en aardhommel-groep. Vooral de aardhommel-groep lijkt het erg goed te doen dit jaar met op dit moment gemiddeld wel 20 individuen per 1000 meter. Ook in de hommeltuientelling werd de aardhommel-groep veruit het meest geteld, gevolgd door de akkerhommel. De steenhommel houdt stand op de derde plaats binnen het meetnet hommels, maar werd het minst geteld tijdens de hommeltuientelling, een opvallend resultaat!

De zeldzame soorten geven een wisselend beeld. Deze soorten vliegen gemiddeld genomen later dan de algemene soorten. We moeten daarom nog even geduld hebben om te zien hoe de zeldzame soorten het dit jaar doen.

Vliegtijd: welke soorten gaan binnenkort vliegen?

Op dit moment zien we dat de aantallen van de twee verzamelsoorten grote/tweekleurige koekoekshommel en vierkleurige/boomkoekoekshommel sterk stijgen op de telroutes. Omdat de nesten van aardhommel-groep en weidehommel nu op hun piek in aantallen lijken te zijn, komen ook de mannetjes van hun koekoeken in grote aantallen tevoorschijn. We hopen dat de stijging doorzet en dat ook deze soorten het dit jaar een keer beter doen dan de afgelopen jaren.

Koekoekshommels zijn lastig te herkennen. Let daarom bijvoorbeeld goed op bij bloeiende bramen, distels of knooppkruid voor mannetjes van de koekoekshommels. Meestal zijn ze traag, dus probeer vooral foto's te maken. Vergeet niet om deze foto's toe te voegen aan je telling, zodat wij ze een groen vinkje kunnen geven.

Verkleurde weidehommels

Voor de vroeg vliegende soorten, zoals weidehommel en boomhommel, is het seizoen inmiddels ver gevorderd. Dat betekent ook dat er al heel wat verkleurde hommels rondvliegen. Naarmate hommels langer rondvliegen (ouder zijn), slijten ze en raken ze een deel van hun kleuren kwijt. We hebben al verschillende foto's ontvangen met de vraag wat het precies is.

Een tip om verkleurde hommels te leren herkennen: bekijk de hommels regelmatig op eenzelfde plek, bijvoorbeeld je telroute, of een bosje van bloeiende framboos in je tuin. Gaandeweg raak je bekend met de verschillende soorten die er vliegen. Er komen steeds verse exemplaren bij, maar sommige zul je ook zien verkleuren. Hommels verbleken voornamelijk door het zonlicht. Bij weidehommels zie je bijvoorbeeld dat de achterlijfspunt van helder oranje verkleurt naar dof oranje of zelfs lichter.

Een weidehommel werkster met een verkleurde achterlijfspunt. Foto: Nies van Dijk.

Hommeltuintelling

Afgelopen weekend was de eerste hommeltuintelling. Er waren ruim 1200 deelnemers en er zijn maar liefst 20.000 hommels geteld. Een overweldigend resultaat! In de loop van 2026 volgt een analyse van de telresultaten en een vergelijking met het meetnet hommels. Een eerste overzicht van de telresultaten is te zien op NatureToday (artikel is verschenen op woensdag 3 juni).

Excursies

Ook dit jaar worden er weer verschillende excursies georganiseerd. Meld je aan onder vermelding van de locatie of het gebied via meetnethommels@naturalis.nl

Datum	Excursie	Locatie
5 juni 2026	Grashommel/algemeen	Lellens (Groningen)*
13 juni 2026	Algemeen	Castricum (Noord-Holland)
11 juli 2026	Algemeen	Strabrechtse heide (Noord-Brabant)
Juli 2026	Zandhommel/algemeen	Biesbosch
8 augustus 2026	Grashommel	Yerseke Moer (Zeeland)
18 augustus 2026	Heidehommel	Dwingelderveld
september	Algemeen	Fochtelo"erveen
???	Algemeen	Texel

* aanmelden via: <https://landschapsbeheergroningen.nl/agenda/5-juni-2026-excursie-op-zoek-naar-de-grashommel/>

Nieuwsbrieven

Deze nieuwsbrief is specifiek voor tellers van het meetnet dagvlinders en het meetnet hommels. Er is ook een algemene nieuwsbrief van De Vlinderstichting, daar kan je je ook voor aanmelden op www.vlinderstichting.nl.

Wil je ook je ervaring delen met andere tellers?

Heb je leuke ervaringen op je route en wil je die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag je verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht je contact met ons willen, dan kan je ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Dagvlinders

Tove van der Weerd, Maurits Mocnik, Chris van Swaay,

José Kok, Hendrik Mertens, Kars Veling

Tel.: 0317 467346

meetnet@vlinderstichting.nl

Hommelmeetnet: Johan van 't Bosch, Dominic Dijkshoorn

Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders en het Landelijk Meetnet Hommels. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen het vakje bij Nieuwsbrief ontvangen uit te vinken. Klik hiertoe eerst op het groene vakje "aanpassen".

